Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily except Sundays and Holidays

LETO—YEAR XI. Cena lista je $3.00. Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., PETEK 26. JULIJA (JULY) 1918 Yearly subscription $3.00 ŠTEV.—NUMBER 174.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Pol miljona Nemcev v pasti ob Marni

ŽELEZNIČARJI DOBILI POVIŠANO MEZDO.

Vlada je povišala mezdo železničarjem. Deležnih je 500,000 delavcev in povišanje znaša $100,000 letno.

UGODNOSTI DRŽAVNE KONTROLE.

Washington, D. C. — Železniška uprava je povišala mezdo delavcem v železniških delavnicah na 68 centov na uro, pomočniki pa dobe primerno povišano mezdo z izučenimi delavci.

Mezda je povišana od 1. januarja t. l. in znaša od 5 do 15 centov na uro in se prav malo razlikuje od zahtev delavcev.

S prvim avgustom je priznan osemurni delavnik kot stalni delavnik. Za nadčas dobe delavci časinpol.

okoli 500,000 delavcev in znaša Povišanja mezde je deležnih na leto približno $100,000.

Strojniki, kotlarji, kovači, kleparji, električarji prvega razreda in varilci bodo prejemali 68 centov na uro.

Popravljalci železniških coz in električarji drugega razreda dobe 58 centov na uro.

Pomočniki 45 centov na uro.

Preddelavci, plačani na uro, dobe pet centov več na uro kot delavci.

Preddelavci, plačani na mesec, dobe povišano mezdo za $40. Minimalna mezda znaša $155, maksiminalna pa $255 na mesec.

Slepec lahko spozna, kaj je vladna kontrola storila za železniške delavce. Delavcem ni bilo treba stavkati, predložili so svoje zahteve in stvar se je mirno rešila. Če bi bile železnice pod privatno kontrolo, bi težko delavci dosegli take uspehe s stavko. Ves čas so delali in zgubili niso niti enega centa od svoje mezde, ker povišanje mezde sega nazaj do 1. januarja. Le delavec brez možganov, ki ne misli tako daleč, kot sega njegov nos, je proti državni kontroli transportnih in industrijskih obratov.

GRADNJA LETAL BRISTOLOVEGA SISTEMA OPUŠČENA.

Washington, D. C. — Vojni department naznanja, da je opustil gradnjo letal Bristolovega sistema. Te vrste letala, opremljena z motorjem svobode, se nis. obnesla pri preizkuševalnih poletih. Letala, ki so zgrajena, bodo zavržena, in porabili bodo materijal iz njih pri gradnji letal drugih sistemov.

Delavci v Curtissovi tovarni, ki so izdelovali te vrste letala, bodo odpuščeni za toliko časa, dokler ne dobe zanje drugega dela. Vojni department je uvedel preiskavo, da dožene, koliko denarja je bilo izgubljenega z poizkusi Bristolovega sistema.

BOGAT PODJETNIK OBSOJEN NA DVAJSET LET.

Detroit, Mich. — Zvezni sodnik Tuttle je obsodil William Powella, bogatega podjetnika, na dvajset let ječe in $10,000 denarne globe, kajti porotniki so ga spoznali krivim, da je kršil zakon proti spijonaži.

POŽAR V PRODAJALNI.

Royalton, Ill. — V prodajalni z mešanim blagom, lastnina Franklin Coal kompanije, je nastal ogenj, ki je napravil do $20,000 škode.

Sodijo, da je hudobna roka podtaknila ogenj, toda o storilcu nimajo sledi.

AMERIKA IN MIROVNE INTRIGE.

Vlada Združenih držav se ne bo ozirala na mirovne migljaje iz Berlina.

KAJZERJEV MIR JE NEMOGOČ.

Washington, D. C. — Mirovni predlogi, o katerih pravi oficijelni socialistični organ "Vorwaerts," da jih je Berlin izročil španski vladi, da jih predloži zaveznikom, ne bodo našli sprejema pri zaveznikih.

Mirovni pogoji niso nič drugega kot navadni pruski mir — mir kajzerja, pruskih junkerjev in militaristov, ki bi še bolj utrdil kajzerjev in nemški imperializem, nemškim militaristom in junkarjem bi pa še dovolil, da določijo, kedaj izbruhne prihodnja vojna, če bi bil tak mir sprejet. Združene države in njih zavezniki bodo ostali gluhi napram takim ponudbam in njih armade bodo strojile kožo kajzerjevim hlapcem na bojišču, dokler ne bodo rekli, da imajo dosti in so pri volji podati se brezpogojno.

Predlogi prihajajo iz Wilhelmstrasse v Berlin in so bili priobčeni, da slišijo, kaj odgovore zavezniki. Če je Nemčija res pooblastila špansko vlado, da internira za mir, tedaj ji ne preostane drugega, da adresira ob enem zaveznike in Združene države in jih tako informira o predlogih Nemčije.

Na haških konvencijah je bilo sprejeto, da se ne more take akcije, če prihaja od nevtralcev, sprejeti s predsodki.

Frank L. Polk, svetovalec v državnem departmentu, pravi, da "Voervaerts" vidi v teh mirovnih pogojih večje koncesije kot v nemški državnozborski rezoluciji z dne 20. julija, 9-7.

"Vorwaerts" lahko vidi in razume tako, drug ljudje, ki mislijo s svojimi možgani, pa sodijo drugače. Vorweartsova sodba o mirovnih pogojih dokazuje, da nemški večinski socialisti podpirajo pangermanizem, kajzerizem in nemški imperializem. V teh pogojih ni besede o razborožbi, samoodločevanje narodov je zavito v tako mistično tajnost, da jo razumejo le nemški imperialisti in pruski junkerji in mogoče še uredniki pri Vorwaertsu in ki pomeni, da bodo podjarmljeni narodi še nadalje ostali pod nemško sabljo. Ta Vorwaertsova sodba je popolnoma v protislovju z brzojavkami zadnjih mesecev, ki so rekli, da nemški socialisti ne bodo nikdar podpirali pangermanskih militaristov.

Če dobro presodimo sedanje nemške mirovne pogoje, spoznamo, da v njih ni nobene točke, ki tvori podlago za razgovor o miru. Če Nemčija pravi, da na zapadu ne mara aneksij in odškodnine, pri tem se ne dotakne Alzacije in Lorene, češkoslovaških, jugoslovanskih in italijanskih zahtev, obenem pa pravi, da ne pridejo na dnevni red mirovne pogodbe z Rusijo in Rumunsko, je to razžalitev zaveznikov in Združenih držav.

Samodoločba držav naj ostane prepuščena mirovni konferenci po nemških mirovnih pogojih. Ravnotako se naj reši tam balkansko vprašanje.

Glede samoodločbe držav so zavezniki že odgovorili, ko so rekli, da mora biti Belgija vpostavljena in so se izrekli za samoodločevanje narodov. Glede Slovanov, ki so pod nemškim in avstrijskim gospodarstvom se je državni tajnik Lansing tako odločno izjavil, da nimajo nemške mirovne govorance o reševanju balkanskega vprašanja nobenega pomena.

VLADNA KRIZA V AVSTRIJI.

Jugoslovani, Čehoslovaki in socialisti nočejo glasovati za proračun.

MIZERNE ŽIVEŽNE RAZMERE.

Bern, Švica, 25. jul. — Avstrijska vlada je zopet v škripcih. Z Dunaja poročajo, da so Čehi, Jugoslovani in socialisti v državnem zboru izjavili, da ne bodo glasovali za proračun.

Predložena je bila resolucija, ki obsoja odstopivšega ministrskega predsednika Seydlerja in Toggenburga, ministra notranjih zadev vsled zanemarjenja njunih dolžnosti v zvezi s prehrano ljudstva. Češki poslanec Pik je dejal, da ni zapadne Češka že več mesecev dobila moke za kruh in Pilzen nima že štirinajst dni nobenih živil. Lakota v zadnjem mestu je povzročila resne posledice in mesto je stalno pod obsednim stanjem.

Poslanec Seliger je dejal, da na Dunaju je bil odmerek kruha znižan za polovico, toda v nemških krajih Češke niso dobili ljudje niti četrtinke in ponekod komaj šestnajstinko tega deleža. Oblasti so delile kruh v majhnih koščkih.

Poročila o mizernem živežnem stanju so izzvala ostro kritiko odstopivše Seydlerjeve vlade in predložena je bila resolucija v tem smislu, toda bila je zavržena. Nato so Čehi, Jugoslovani in socialisti izjavili, da ne bodo glasovali za proračun.

Finančni minister, ki je predložil proračun, je dejal, da znašajo skupni letni izdatki vlade $5,066,875,000 in blizo 600 miljonov je treba samo za pokritje obresti. Priznal je, da je finančno stanje države v zelo kritičnem položaju in prosil je vse stranke, da podpirajo finačni program vlade, ki je zadnje upanje.

AVTOMOBIL NADOMEŠČA ŽELEZNICE.

Washington, D. C. — Ko so bile povišane vozne cene na železnicah, so mnogi rekli, da se bo znižalo število obiskovalcev v narodnih parkih. Število pasažirjev na železnicah se je res skrčilo, ni se pa znižalo število obiskovalcev v narodnih parkih, kajti potovanje z avtomobili prihaja vedno bolj v modo. Avtomobil je postal moderno prometno sredstvo tudi pri daljših potovanjih, ki se raztezajo daleč križem dežele. Na teh potovanjih odkrivajo potniki do sedaj neznane naravne krasote, ki so bile nepoznane, ker so bile preveč oddaljene od železnic. Taka odkritja imajo privlačno silo in tako se vedno bolj množi število turistov, ki se rajše poslužijo avtomobila kot železnice.

TROŠKI ZA ZRAČNO POŠTO SO 50 c NA MILJO.

Washington, D. C. — Troški za poštna letala znašajo 50 centov na miljo pri prevažanju pošte med New Yorkom, Phidelphijo in Washingtonom. Devet letal je napravilo 7,234 milj pota, vsi troški znašajo $3,682.

MEHIŠKI BANDITJE EKSEKUTIRANI.

Eagle Pass, Tex. — Mehiške čete so ujele bandite, ki so pridržali Nat Malona in Sam Barksdala, da dobe odkupnino. Med ujetimi sedmimi banditi je bil Fellipe Muzquiz, ki so jih postavili ob zid in ustrelili.

RUSIJA MOBILIZIRA ARMADO.

Peti sovjetski kongres je odredil splošno mobilizacijo v ruski republiki.

NEMČIJA JE POSLALA NOVEGA POSLANIKA.

Amsterdam, 25. jul. — Iz Moskve poročajo ,da je sovjet pričel s splošno mobilizacijo rdeče armade dne 7. julija menda po sklepu petega vseruskega sovjetskega kongresa.

Sovjetške čete so zapustile mesto Orenburg, glavno mesto gubernije z enakim imenom; čete so vzele s seboj vse vrednosti, kar so mogle zaseči. V Orenburgu se je pojavila nova vlada pod vodstvom generala Detova.

Dalje poročajo moskovski listi, da je izbruhnila gladovna revolta v mestih Jaroslav, Ribinsk, Lubin in Unglič.

Iz Berlina javljajo, da je bilo do 19. julija v Moskvi usmrčenih več kakor 200 socialnih revolucionarjev, ki so bili v zvezi z umorom nemškega poslanika Mirbacha. Med ustreljenimi je tudi Aleksandrovič, podpredsednik odbora, ki je vodil agitacijo proti Nemcem.

Helfferich, nov nemški poslanik za Rusijo.

London, 25. jul. — Reuterjeva depeša iz Amsterdama pravi, da je kajzer imenoval drja. Karla Helffericha, bivšega podkancelarja, novim nemškim poslanikom v Moskvi. Dalje se glasi vest, da bo Helfferich vzel s seboj dva bataljona nemških vojakov, ki naj jo stražiti nemško poslaništvo v Rusiji.

(Pred par dnevi so poročali, da sovjetska vlada nasprotuje prihodu nemške vojaške straže v Moskvo.)

Nemci so zasegli ukrajinske železnice vsled stavke.

London, 25. jul. — Brezžična brzojavka iz Moskve se glasi, da so Nemci zasegli železnice in brzojav v Ukrajini in uvedli tiranske naredbe za potlačenje železniškega štrajka. Brzojavka opisuje podrobno, kako je nemško vojaštvo obkolilo vsa železniška poslopja na južnovzhodni strani dežele in minister pošte in brzojava je zagrozil delavcem, da izroči železnice poveljništvu nemške armade, ako takoj ne prenehajo s stavko. Grožnja ni pa nič pomagala. Stavkovni odbor je izdal apel, spisan v boljševiškem duhu, na vse delavce, da naj čvrsto stoje v boju. Železničarji v Podoliji so na javnem shodu sprejeli resolucijo z zahtevo, da morajo avstro-nemške čete izprazniti Ukrajino in da vladna oblast zopet pride v roke sovjeta.

Eks-carjevič je zopet mrtev.

Amsterdam, 25. jul. — "Lokal-Anzeiger" v Berlinu javlja, da je Aleksij Romanov, sin usmrčenega ruskega eks-carja, umrl par dni za svojim očetom vsled prehlajenja.

Štrajk municijskih delavcev na Angleškem.

London, 25. jul. — 75,000 do 80,000 delavcev in delavk v tovarnah za strelivo v Birminghamu in Coventru je zaštrajkalo.

Angleški kralj žaluje za carjem.

London, 25. jul. — Kralj George je ukazal, da se angleški kraljevski dvor zavije v črnino za dobo štirih tednov v znak žalovanja za ustreljenim Nikolajem Romanovom, bivšim ruskim carjem.

VREME.

Chicago in okolica: V petek nestalno in morda dež. Lahki različni vetrovi.

ZAVEZNIKI PRITISKAJO OD DVEH STRANI.

Fancozi in Američani so še tri milje od središča nemškega "žepa." Kronprinc je dobil deset divizij na pomoč ali kljub temu se ne more izviti iz pasti, ki so mu jo nastavili zavezniki.

Pariz, 25. jul. — Z bojišča poročajo, da so francoske in ameriške čete oddaljene še tri milje od mesta Tere-en-Tardenoisa, kjer se križa osem cest in kjer je središče nemškega "žepa" med Marno, Aisno in Remsom. Od druge strani pa prodirajo Angleži proti Fismesu, kar pomeni, da je Fochov načrt zajeti armado nemškega kronprinca, ki šteje okrog pol miljona mož v omenjem žepu. Nemci vprizarjajo obupne protinapade, da bi se izvlekli iz pasti. Kanonada na glavni fronti je bila zadnjo noč tako silovita, da jo je bilo slišati v Parizu!

Pariz, 25. jul. — Današnje poročilo francoskega vojnega stana se glasi, da so nemške čete v prejšnji noči izvršile več močnih protinapadov v okolišu Dormansa ob Marni in začasno reokupirale vas Chassins in majhen gozd severno od Treloupa. Francoske čete so takoj ponovile ofenzivo in zasedle izgubljene pozicije.

London, 25. jul. — Vojni stan poroča o lokalnih bojih severno od Somme v Pikardiji. Angleške čete so napredovale severno od Rossignola v okolišu Hebuterna, kjer so vplenile šest strojnih pušk in vjele nekaj Nemcev.

Reuterjev poročevalec javlja s fronte, da je nemški kronprinc dobil v zadnjih osemštiridesetih urah na pomoč deset divizij (okrog 140,000 mož); devet divizij je dal bavarski kronprinc Ruprecht iz Flandrije in ena je prišla iz vzhodne strani fronte. Kljub temu so zavezniki v tem času napredovali povprečno tri milje na 12 milj dolgi črti.

Haag, 25. jul. — Nemški kajzer je sklical kronski svet na posvetovanje. V tem svetu so zastopani vsi nemški vladarji in vojaški poglavarji. Prvič odkar traja vojna so nemški listi ustavili priobčevanje dnevnih poročil francoskega vojnega stana. Berlinski "Tageblatt" piše: "Velika napaka je podcenjevati moč ameriške armade, kajti ljudstvo je potem toliko bolj razočarano."

Washington, 25. jul. — General Pershing poroča danes, da so ameriške čete prodrle eno do dveh milj na fronti med rekama Ourcq in Marno prejšnji dan. — Američani so nadaljevali bitko ponoči pri luninem svitu in na nekaterih krajih so se Nemci umaknili tako naglo, da je vzelo dve uri predno so prišli Američani zopet z njimi v dotiko.

Pariz, 25. jul. — Prvi teden zavezniške protiofenzive je končan in armade generala Focha še vedno prodirajo na fronti Aisna-Marne-Rems. Ta fronta v obliki podkove je vedno manjša. Včeraj so Američani in Francozi napredovali dve milji na petnajst milj dolgi črti od reke Ourcq do gozda Rise severno od Dormansa; v tem času sta bili okupirani vasi Armentieres in Breey.

Dalje proti jugovzhodu so ameriški bajoneti počistili gozd Chaudon šest milj od Chateau Thierrya, kjer so Nemci izgubili zadnja gnezda strojnih pušk. Postojanki Epieds in Frugny sta trikrat menjali gospodarja v zadnjih štirih dvajsetih urah in končno sta ostali v rokah Američanov, ki so prodrli poldrugo miljo severno do Courpolla. Severno od Jaulgonna in Charteveua, kjer se nemška fronta v kratki razdalji še dotika reke Marne, so zavezniki pognali Nemce iz gozda Fere; na vzhodni strani od tega kraja so zavezniki razširili pozicije pri mostišču Treloup.

V gozdu Rise so zavezniki vplenili pet nemških 150milimetrskih topov, okrog 50 strojnih pušk in veliko zalogo granat ter drugega materijala. Razmetano orožje, strelivo in drugi materijal, ki leži v največjem neredu za umikajočimi se Nemci, dokazuje, kako so ameriško-francoski napadi demoralizirali nemške čete.

Na vzhodnem boku nemške podkove so Angleži okupirali gozdove v okolici Vrignya kakih pet milj južnozapadno od Remsa. Južnovzhodno od Soissonsa so zavezniki izboljšali svoje postojanke.

Ameriška kavalerija v boju.

Z ameriško armado ob Marni, 25. jul. — Ameriške čete so se včeraj borile ob cesti, ki vodi iz Ferecen-Tardenoisa v Jaulgonne. Američani so na širokem pasu prekoračili cesto in prodrli proti gozdu Rise. Nemci so se ljuto branili na vsi črti s strojnimi puškami, toda Američani niso hoteli čakati na pomoč svojih topov, temveč so z ročnimi granatami in bajoneti naskočili gnezda sovražnih strojnih pušk in jih uničili.

Ameriška in francoska konjenica je napadala ob omenjeni cesti in izvrševala obkrožujoče operacije okrog nemških postojank. Vojaki na konjih so metali bombe na sovražnika.

Najhujši boji so bili prejšnji dan v okolici Epiedsa. Trikrat so Američani vzeli to vas in dvakrat so Nemci udarili nazaj in jo reokupirali, toda včeraj je ostala v ameriških rokah. Obrambni boji sovražnika so še zmiraj omejeni na strojne puške, ki jih operirajo zadnje straže.

Ko so Američani tretjič reokupirali vas Epieds (nahaja se štiri milje severnovzhodno od Chateau Thierrya), so našli nemške vojake privezane k strojnim puškam. To je bilo delo nemških oficirjev, ki so hoteli s tem preprečiti umikanje svojih mož.

Kajzer je bil priča, ko so Američani ustavili čete njegovega sina.

Z ameriško armado ob Marni, 24. jul. — Stari civilisti, ki so bivali v mestu Chateau Thierry za časa štirideset dnevne nemške okupacije, pripovedujejo, da je bil nemški kajzer v tem mestu prve dni junija. Prišel je z namenom, da bo s hriba št. 204 gledal, kako bodo čete njegovega sina, kronprinca, planile iz gozda Belleau in okupirale La Forte, Meaux in končno Pariz. Ob času kajzerjevega bivanja v Chateau Thierry so morali vsi civilni prebivalci ostati v kleteh in nihče se ni smel pokazati zunaj hiše. Kajzer je res bil

(Dalje na 3. str. 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračaje.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada $3 na leto, $1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo $4.50 na leto, $2.25 za pol leta, $1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $3 per year; Chicago and foreign countries, $4.50 per year.

Address:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Junija 30—18) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Vojna in molitev.

Pred nekaj dnevi smo na kratko, toda stvarno kritizirali resolucijo, sprejeto v senatni zborници, ki določa angeljsko češčenje za čas vojne. Naša kritika je pa hudo zbodla urednika "Glasila K. S. K. J." in odgovoril nam je z dolgo jezuitsko pridigo kakor se je menda naučil od patra Zakrajška. Našteva nam tamkaj, kako molijo v Washingtonu, kakšno vero je imel prvi ameriški predsednik, da so nekje zapisane besede "Divine Providence", da so na srebrnih tolarjih besede "In God We Trust" itd., kar pa nima prav nič opraviti s stvarjo, s katero smo se mi bavili.

Fakt je ta, da je v Ameriki vera **privatna stvar posameznika**, da ameriška ustava **odločno prepoveduje** kongresu vsako versko zakonodajstvo in da so v očeh ustave drugoverci ali brezverci ravno tako dobri državljani kakor "pravoverci"; ustava tudi odločno pravi, da vera ne sme biti nobena kvalifikacija za javne zastope ali službe. Dalje je fakt, da je vsaka stvarna kritika predlogov v zakonodajnih zbornicah **svobodna in te svobode si ne bodo Američani nikdar pustili vzeti**; te svobode smo deležni tudi mi kot ameriški državljani.

Urednik "Glasila K. S. K. J." piše, da "samo naši socialisti so se drznili napasti najvišjo zakonodajo Zedinjenih držav, ker je skoraj enoglasno **(torej z enim glasom!)** sprejela označeno resolucijo".

Prvič je laž, da smo napadli senat. Stvarna kritika kakšne resolucije ali predloge, ki še ni zakon, še ni napad na zakonodajo. Ali g. Zupan nič ne čita angleških listov, ki mrcvarijo razne zakonske predloge? Posebno se odlikujejo kapitalistični listi, ki se besno zaganjajo v predloge proti profitarstvu in v vsak zakon, ki bi imel količkaj koristiti delavstvu. Kar smo pisali proti dotični resoluciji, smo pisali dosledno **s stališča ameriške ustave**, ki daje v verskem oziru vsakemu državljanu popolno svobodo vesti.

Drugič je laž, da smo mi edini, ki pišemo proti molitveni resoluciji, in da so "prošnjo za uvedbo opoldanske molitve za zmago in mir podpisali katoliški nadškofje, protestantski škofje, judovski rabinci in drugi predstojniki raznih verskih sekt", kakor pravi urednik Glasila katoliške jednote.

Ako g. kolega nič ne čita, kaj pišejo o tej resoluciji drugi ameriški listi in koliko prahu je dvignila med protestanti in drugimi, ki direktno trdijo, da je ta resolucija delo katoliške politične mašine, ga hočemo poučiti s sledečimi citati iz lista "The Christian Science Monitor":

Rev. W. S. Fleming, metodistični duhoven v Chicagu, piše:

As one of the peculiar sectarian prayers of the Roman Catholic Church, the Angelus is wholly unsuited to general use among Christians, and is almost inconceivable that the Senate of the United States should ask its universal daily utterance as a war prayer by the American people. Prominent Romanists were unquestionably behind the Senate resolution."

(Ker je angeljsko češčenje, posebna sektarna molitev rimsko-katoliške cerkve, povsem neprimerna za splošno uvedbo med kristjani, je naravnost nezapopadljivo, kako more senat Združenih držav zahtevati od ameriškega ljudstva, da dnevno opravlja angeljsko češčenje kot vojno molitev. Prominentni katoličani so nedvomno pomogli do te resolucije.)

Rev. R. A. Edmonds, pastor episkopalne cerkve v St. Paulu, piše:

"Prepričan sem, da protestantski duhovni ne bodo nikdar odobrili rimsko-katoliške molitve, čeprav mi še ni znano, dali se je naša duhovniška konferenca že kaj pečala s tem. Dobro je moliti za zmago, ampak ne po katoliško."

Glasilo ameriških framazonov "The Masonic Chronicler" piše pod naslovom "Podržaviti hočejo rimsko-katoliško molitev" med drugim tudi sledeče:

"Resolucija je zgled taktike, katere se poslužije hierarhija, da bolj utrdi svojo moč in obenem bi rada pokazala, kakor da je katoliška cerkev voditeljica patrijotizma. Resolucijo so nedvomno inspirirali rimsko-katoliški interesi in senat se je pustil vjeti na lepem kakor se je vjel pred enim letom vojni department, ko je dovolil organizaciji Knights of Columbus, da se je vgnezdila v vojaških taboriščih, medtem ko so bile izključene druge bratske organizacije."

Značilen je tudi intervju, ki ga je imel z zastopnikom "Monitorja" kongresnik Kahn, vodilni član odseka za vojaške zadeve v poslanski zbornici. Kahn je odločno rekel, da bo vodil opozicijo proti resoluciji za uvedbo angeljskega češčenja, kadar pride resolucija pred njegov odsek; njegovo mnenje je, da bo resolucija zaspala v odseku. Kahn je dejal dobesedno dne 17. julija:

"The subject is one on which Congress ought not to legislate, and with which ought not to interfere. By unanimous consent the people of the country will pray after the particular fashion of the individual in precisely the same way as they adopted a service flag for those they have given to their country without the bidding of Congress or of the President. Another objection of an enactment of this character is that it borders closely on a violation of that fundamental of the Constitution of the United States which inhibits congressional interference with religious matters. It seems to me that by passing this resolution Congress would come very close to an infringement of this inhibition. I do not think is wise or prudent for Congress to do so, and when the question comes up for consideration I will guide my actions accordingly".

(Kongres ne sme sklepati o tem niti se vtikati v to reč. Ljudstvo dežele lahko moli v soglasnem sporazumu po svoje kakor je sprejelo službeno zastavo za tiste, ki jih je dalo domovini, ne da jih bil kongres ali predsednik silil k temu. Dalje nasprotujem zakonodajstvu te vrste, ker je zelo blizo kršenja tiste temeljne točke v ustavi Združenih držav, ki prepoveduje kongresu vtikati se v verske zadeve. Zdi se mi, da bi kongres s sprejemom te resolucije prav lahko kršil to točko in po mojem mišljenju ni pametno, če kongres stori kaj takega. Kadar torej pride stvar v pretres, se bom ravnal v navedenem smislu."

To naj zadostuje, da g. Zupan ne bo več trdil, da smo **"mi edini,** ki nasprotujemo molitveni resoluciji", in da ne bo morda rekel, da smo si mi izmislili trditev o vplivu katoliške politične mašine na omenjeno resolucijo. Ne navajamo citatov protestantovskih duhovnov morda iz kakšnih simpatij do njih, temveč le zato, da dokažemo, da so protestantje tudi proti uvedbi angeljskega češčenja, dasiravno urednik katoliškega glasila pravi nasprotno.

Strinjamo se do pičice s kongresnikom Kahnom, **kajti on ne pravi nič drugega kakor to, kar smo mi pisali, namreč da je molitvena resolucija kršitev ameriške ustave.** Ako bi bila naša kritika "napad na senat", tedaj so Kahnove besede tudi "napad" in v bodoče naj g. Zupan naslovi svoje pridige na njega in druge, ki jih gori citiramo.

Na vsa druga "dokazovanja" o "uradni bogoljubnosti" v Ameriki ne damo nič. Besede "Bog" in "Božja Previdnost" v uradnih dokumentih ali kjerkoli so generalnega pojma, ki si jih lahko vsakdo tolmači po svoje. Tudi Turki imajo svojega boga, kateremu pravijo Alah, in Kitajci imajo svojega boga in oboji lahko trdijo, da veljajo tudi za njihovo vero omenjene besede. Na svetu je tisoč in ena vera in pripadniki vseh teh ver trdé, da je edino njihova vera prava — kdo ima torej prav?

Urednik "Glasila K. S. K. J." bo zabredel v največji kaos, ako danes govori o vplivu molitve na vojno. Predno je vredno moliti, se morajo verniki vprašati, na čigavi strani je Bog. Verni kristjani so tudi v Nemčiji in Avstriji, a do danes še nismo čitali v katoliških listih, da je Bog gluh za molitve katoliške duhovščine in vernikov v kajzerjevem cesarstvu. Ako se ozira na nje, ki molijo za **kajzerjevo zmago,** kako se more obenem ozirati na molilce za **kajzerjev poraz** med zavezniki in Američani? Še pregovor pravi, da "vsem ljudem ne more niti Bog ustreči", kako naj jim torej ustreže v tem slučaju? Zdi se nam, da je Bog v tem oziru neutralen kakor je papež v Rimu, to se pravi, da ne bo pomagal nikomur, kdor si sam ne pomaga — kakor pravi drugi pregovor. Kdor si pa zna sam pomagati, ne potrebuje nobene druge pomoči!

Nemčija bo poražena, pa naj ljudje molijo ali ne! Porazile jo pa bodo močne armade in dobri topovi in ljudstva, ki stoje za temi armadami. **Delajmo** torej za poraz avtokracije!

Shod SNZ. v Hoerberjevi dvorani.

(Dalje.)

Ako bi bili gospodje pri SNZ. pametni, bi gospodu Grdinatu rekli: "Tone, dober človek si in v tvojih prsih bije patrijotično srce. Priznavaš, da je naša organizacija na pravem potu in da je potrebna za rešitev Slovencev. Zato želimo, da nam tudi ti pomagaš, na primer s $50 mesečno. Govornik si slab, ker si se v življenju premalo učil, kakor smo mi slabi pogrebniki, ker se nismo učili tega posla. Če te spustimo na oder, bi s svojim nastopom le škodoval našemu igranju, zato je boljše, da gmotno podpiraš našo organizacijo. Govornikov imamo tako dovolj."

To bi bilo zelo pametno, kajti z ljudmi a la Grdina se le smešijo, če jih spuste na oder.

Za Grdinatom je nastopil župnik čikaške slovenske cerkve, Anton Sojar. "Mi Slovenci ne smemo preveč kričati, ker nas je malo", je dejal Sojar. Pravil je, da naš narod izumira in takoj nato hvalil naše velike može, Slomšeka in Mahniča. Citiral je nekaj izrekov iz biblije, da je bil lepši govor, ali pa zato, ker jih je pozabil povedati pri dopoldanski pridigi. Sojar tudi ni zato, da bi se dalo londonskemu odboru ves kredit, zato je dejal, da se imamo edino Ameriki zahvaliti, da nas ves svet pozna. To je bila klofuta, ki jo je Sojar namenil Schnellerju, ki je dejal, da se imamo zahvaliti edinole londonskemu odboru, ki nas je seznanil z vsem svetom. Ampak Sojerja jeze tudi ljudje, ki prihajajo v Ameriko z nameni, s katerimi se Tone ne strinja. Zato se je nekdo čutil prizadetega, ko je Sojar dejal: "Pri ameriški vladi imajo vpliv samo ameriški državljani. Kdor je prišel sem z namenom, da postane zunanji minister, ali da si s kako narodno gonjo nabere denarja, bi bilo boljše, da ni nikdar prišel sem." Sojar je govoril to z naglasom, da se ga je lahko razumelo, da misli s tem razne ljudi, ki prihajajo iz Londona in Vošnjak je pozneje v svojim govoru nekoliko zabelil z lojevo mastjo Sojerjevo večerjo. Tone Sojar se pa noče ljudem popolnoma zameriti, pa reče tudi kaj takega, da se ljudem zopet prikupi. Za to je tudi izjavil v svojem govoru, da se rajše proda, če bi prišlo do tega, srbskemu kralju, kot pa nemškemu cesarju na Dunaju.

Na ustanovnem shodu podružnice SNZ. "po deseti maši" Sojar ni bil tako hud na avstrijskega cesarja. V svojem govoru je Sojar enakomerno tolkel ob mizo in s tem pokazal, da je njegova pest močna, kajti pok je bil vselej precej močan.

Njemu je sledila ga. H. Kušar, ki je povedala nekaj besed o šibkem ženskem spolu, ki pa menda ni res tako šibek, kajti v zgodovini je ženstvo že mnogokrat igralo odlično vlogo v raznih bojih. Napriner devica Orelanska, ki je rešila Francijo. Povedala je še par takih sentimentalnih primer in nato pričela deklamirati, ali bolje čitati "Špartanko". Ko jo je prečitala, je prišla na vrsto živa slika: "Jugoslavija se klanja svobodi". To ni bila živa slika, kakor jih razumemo v gledališkem pomenu besede, nego bila je živa le v tem, da so jo predstavljale žive Evine hčere. Ena je prišla na oder opravljena kot svoboda in ga. Kušar je klicala: "Oj, pridi zastava, pridi. . ." Izza kulis pride dekle, ki je prinesla na oder novo jugoslovansko zastavo v obliki banderca. Dekleta so med tem zapele slovansko himno. Sledilo je deset minut odmora.

Po odmoru je prvi nastopil P. Mladineo, uradnik jugoslovaskega oddelka za javne informacije v Washingtonu. V svojem govoru je povdarjal, da imajo Slovenci, Hrvati in Srbi v domovini samo en cilj, da se osvobode od Avstrije. Stališče Amerike pa je, da vsak narod sam odloča o svoji usodi. Forma državne oblike bodoče Jugoslavije je stvar prizadetih narodov samih. Povdarjal je da Amerika pričakuje od nas sodelovanja v njenem boju proti avtokraciji. Ne tiste, ki širijo nelojalnost, pazi naša vlada s skrbnim očesom in jih bo spravila na varno, kadar bodo tako zahtevale potrebe.

Mladineo ni govoril o kakem priznanju londonskega odbora, kajti s takim priznanjem bi se priznal tudi program krfske deklaracije, v njej se pa ne govori o kakem samoodločevanju narodov. Prav je, da vlada pazi na tiste elemente, ki jo hočejo ovirati pri njenem prizadevanju za uspešno vodstvo vojne. SRZ. pa gotovo ni taka organizacija, ki bi ovirala vlado, pač pa so elementi naše organizacije njej v pomoč, ker zastopajo demokratične principe, kakoršni so izrečeni v raznih Wilsonovih poslanicah in proglasih. Njegove besede niso šle mar članom S. R. Z., ampak so se tikale bolj tistih članov S. N. Z., ki so brali maše za Franc Jožefa ali pa iskali službe pri avstrijskih konzulih.

Mladineo je govoril je kaki dve minuti, za njim pa je nastopil dr. Biankini. V programu shoda, ki so ga delili udeležencem, je bilo označeno, da bo njegov referat: "Gibanje Hrvatov v Severni in Južni Ameriki za uresničenje jugoslovanske ideje." Vendar pa ni govoril v smislu referata, nego je čutil dolžnost nekoliko okrcati slovenske republikance. Dejal je, da slovenski socialisti in republikanci delajo le za svoj trebuh.

Seveda, dr. Biankini nič ne računa svojim pacijentom za zdravniške obiske, kajti njegov trebuh ničesar ne potrebuje. Ej, doktore, mnogo je takega v vaši preteklosti, o čemur bi se lahko reklo, da ste vstrajno delovali za svoj trebuh. Izjavil je, da nam je velik nakup liberti bondov od strani Jugoslovanov pri ameriški vladi več pomagal kot vse drugo.

Seveda je pozabil omeniti, da so slovenski republikanci podpisali več sto tisoč dolarjev liberti bondov in svota presega precej čez milijon.

Govoril je tudi Palandič, urednik čikaškega "Srbskega Svijeta." Njegov referat na programu je bil: "Boji Srbije za ohranitev krščanstva in jugoslovanske narodnosti". Ker se niso drugi držali referata, tudi Palandič ni čutil te dolžnosti. Palandič je kandidat za nekakšen urad, Zupan ga je predstavil kot kandidata za okrajnega komisarja pri jesenskim volitvah in ga priporočal slovenskim volilcem. Tudi Palandiču se je zdeli važnejše nekoliko poagitirali za svojo kandidaturo, pa je pričel: "Ako bi bili Slovenci tako dobri ameriški republikanci, kot so jugoslovanski republikanci, potem bi vsi glasovali zame." Povedal je, da imajo Srbi v kraljevini že sto let demokracijo in se čudi, da nekateri tega še ne vedo.

Sledil mu je grško-katoliški župnik Relič, ki se je edini držal referata, kakoršen je bil naznanjen v programu: "Bodoči razvoj jugoslovanske kulture na verskem, literarnem in gospodarskem polju." Relič gotovo ni govoril iz duše ljudem, kateri vidijo v avstrijski dinastiji in avstrijski duhovščini največje predstavnike katoličanstva. Napadal je avstrijsko duhovščino in jezuitstvo, ki ni bilo nič drugega kot agentura za avstrijsko dinastijo in njen vladni sistem. Ta duhovščina je vršila pokorno delo, kot so ga ji ukazovali njeni gospodarji pri avstrijski vladi. Vzgajala je ljudstvo v avstrijskem duhu in v ljubezni do cesarja, o katerem so pravili, kako je pobožen, kako hodi k procesiji in druge podobne reči. V jugoslovanske kraje v Bosno in Hercegovino je pošiljala vlada jezuite in druge menihe, da so razširjali avstrijanstvo in vršili gnilo avstrijsko politiko pod krinko vere. Ta duhovščina sploh ni mogla drugače, ker je bila plačana od vlade in je morala delati za vlado. Ti avstrijski agentje v duhovniških talarjih so pripovedovali, da bodo Srbi iztrgali katoličanom vero iz srca, ako pridejo katoliški Jugoslovani pod eno vlado s pravoslavnimi Jugoslovani. Vere mi ne more nihče ukrasti, je dejal Relič, kajti ta je v moji duši. Ukradejo mi lahko uro, denar če ga imam, ne morejo mi pa ukrasti tega, kar imam v svojem srcu, kajti tega se ne da iztrgati, ako jim sam ne pustim.

Povdarja, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod, toda se vse premalo poznamo. Vzrok temu je iskati v ognju verskega sovraštva, ki ga je širila avstrijska katoliška duhovščina v vladni službi proti pravoslavnim Jugoslovanom.

Reličev govor ni bil prav povšeči avstrijakantom in tudi rev. Sojarju in Ažbetu ne, kajti oba sta učenca Mahničeve avstrijske šole.

Na odru je bilo precej žensk, večinoma tu rojenih Slovenk, opravljenih v slovenskih narodnih nošah, ki so imele to napako, da niso bile narodne. One so si sicer naredile obleke kakor so vedele in znale še za parado 4. julija in rabile so jo zopet pri tej priliki, toda bila je le navidezno podobna oblekam, kar mi razumemo pod imenom narodna noša. Tudi bi morale imeti eno žensko, ki se razume na take obleke, da bi jim pravilno zavezala pečo. Sicer pa to ni tako važno, zato stvar omenim le mimogrede, kar se tiče "narodne noše". Ta dekleta so pele razne himne in razume se, da ob takih prilikah ljudje stoje poslušajo. Pele pa so tudi pesmi kot "Venček na glavi", "Mati zakliče pridne dekliče" in tudi pri teh pesmih je občinstvo stoje poslušalo. Ljubim slovensko pesem, toda zato menda še ni potreba vstajati, če se pojejo narodne pesmi.

Predsednik Zupan je predstavil kot zadnjega govornika člana londonskega odbora, dr. B. Vošnjaka iz Washingtona.

Najprvo se je Vošnjak obrnil k pevkam in dejal, da se mu zdi, kot da je kje na Bledu.

Potem pa je pričel "fiksati" organizacijo SRZ. in njene pristaše. Govoril je v zelo razburljivem tonu in tolkel z nogo ob tla. Napadal je SRZ. ker ne samo da se noče združiti s SNZ., nego odklanja tudi vsako sodelovanje.

Pritoževal se je, ker se je čitalo in govorilo med Slovenci v Ameriki o jugoslovanskem odboru v Londonu več slabega kot dobrega. Kaj je ta odbor storil tako zločinskega, je vprašal dr. Vošnjak

"Leta 1915 je londonski odbor sprejel načelo: En narod, ena država, ena bodočnost! Takrat so še slovenski ameriški bolševiki izjavljali, da se vam bo slabo godilo, če boste nastopali proti Avstriji. Če se mi tudi vsi na glavo postavimo, nič ne zmoremo, je rekel neki šikaški bolševiški glavar leta 1915. Vse, kar so znali, je bila politika zabavljanja, med tem, ko je bil londonski odbor vstrajno na delu. Dokazovali smo svetu, da Italija nima pravic do slovenskih in drugih jugoslovanskih dežel."

(Dalje prihodnjič.)

SLOVENSKO REPUBLIČANSKO ZDRUŽENJE.

Sedež v Chicagi, Ill.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Etbin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermenc, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravlja, Jacob Muha, Zvonko Novak, K. H. Poglodič, Matt Pogorelc, John Bezel, Joseph Steblaj, Frank Šava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrih, Stefan Zabric, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dozdaj še niso priglasili, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno prijavijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. — Naslov za pisma in denarne pošiljatve je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

Claridge, Pa. — Naznanjam članom društva Bratoljub, štev. 7, SNPJ., da se bo v nedeljo 28. julija ob 8. zjutraj vršila izredna seja, ker imamo rešiti več važnih točk. Na dnevnem redu bomo imeli tudi razpravljanje o pravilih za navodila našemu delegatu. Udeležite se te važne seje v obilnem številu. — Sploh se opaža nekoliko preveč zanemarjanja naših društvenih sej in treba bo temu kako odpomoči. Društvene seje so zato, da se jih člani udeležujejo. — Priporočam vam, da se pričnete tudi za naš dnevnik bolj zanimati. Vsakdo bi moral biti naročen na Prosveto, kajti njeno gradivo je vredno svote koliko stane naročnina. V njej dobite članke, povesti iz vseh krajev in drugo gradivo. Kadar vam poteče naročnina, jo poravnajte pri tajniku ali kakemu drugemu zastopniku lista in ne čakajte, da vas tirjajo. — Delujmo z združenimi močmi v korist lista, društva in jednote. —

John Srebrnak, tajnik.

(Vaše naznanilo je bilo datirano na pošti dne 23. julija ob 7. zjutraj, toraj nikakor ni moglo dospeti v uredništvo pravočasno za sredino izdaje. Potrebno je, da se pošiljajo take stvari pravočasno, če hočete imeti priobčene v obligatni izdaji Prosvete. Ured.)

Collinwood, O. — Slovenski socialistični klub štev. 49 v Collinwoodu priredi dne 28. julija izlet na Alois Reharjevih prostorih v Nottinghamu, 126 postajališče Shore železniške črte. Na izletnem prostoru se bo vršilo slikanje vseh članov kluba. Pripeljite s seboj vaše prijatelje in znance. Za vsestransko postrežbo bo poskrbljeno. — Na svidenje v hladni senci v nedeljo 28. julija.

P. Ž. R. T.

Power Point, O. — Skoro prepričan sem, da iz te naselbine še ni bilo dopisa v Prosveti, zato naj bo ta prvi, v katerem bom na kratko poročal o gibanju tukajšnjih Slovencev.

Po vseh Združenih državah in tudi po zaveznških državah se je letos slovesno praznoval dan proglasa ameriške neodvisnosti in tako smo ga praznovali tudi mi. Priredili smo izlet na Tušekovo farmo, ki je dobro uspel in tudi društveni blagajni je opomogel. Slovenci in Hrvati smo se ob tej priliki prav dobro zabavali.

Morda še ne veste, da smo tu ustanovili novo društvo, katerega smo krstili na ime "Cvetlica iz Planine" in ga pridružili k S. N. P. J. Društvo je dobilo tekočo številko 358. Torej zopet ena cvetka več v vrtu S. N. P. J.

Upam, da bo to novo društvo dobro uspevalo, kajti Slovenci se tu precej naseljujejo. V pol leta so prišle tri slovenske družine.

Delavske razmere, kar se dela tiče, so še precej povoljne, a draginja je velika. Kar nam druba da v obliki zaslužka, nam vzame potem nazaj, nam ne ostane golo življenje. Sicer je pa menda povsod tako.

Tom Mrcina.

VESTI Z BOJIŠČA.

(Nadaljevanje s prve strani)

na omenjenem hribu, toda na svoje veliko žalost in jezo je videl, kako so Američani v protinapadu na gozd Belleau ustavili nemško prodiranje in vrgli kajzerjeve čete nazaj.

Poročevalec je včeraj stal na hribu, na katerem je bil kajzer 5. junija, in videl je, kako velike težave so imele ameriške čete z napadi na postojanke, ki so bile tedaj v rokah Nemcev. Ta hrib dominira Vaux, Bouresches, Belleau in vse okoličanske pozicije. Stoječ na mestu prejšnjih nemških baterij, ki ga zaznamujejo mnogi grobovi in še nepokopana, smrdeča nemška trupla, je poročevalec lahko štel vse prejšnje ameriške pozicije na obrežju Marne in naokrog hriba.

Kako strašne izgube so imeli Nemci v teh bojih, je razvidno iz nebrojnih grobov in neštevilnih mrličev, ki še leže na tleh nepokopani. Na obronku majhnega gozdiča so ležale razvaline nemškega eroplana in rdeča lisa na bližnjem kamnu kaže, kjer je umrl letalec. Pred podstavko nemške strojne puške je poročevalec videl šest nemških mrličev in med njimi je ležal ameriški vojak, čigar telo je imelo najmanj sto lukenj od krogel strojne puške. Kupi nerabljenih ročnih granat, neodprti zaboji z granatami, kupi pušk in druga oprema leži vsepovsod, kar dokazuje, da so morali Nemci bežati tako naglo, da niso imeli časa misliti na materijal. Izpraznitev Chateau Thierrya je bila izvršena s takšno naglico, da so v hišah, kjer so bili nastanjeni kajzerjevi oficirji, ostale na mizah pripravljene, toda nedotaknjene jedi, katerih niso imeli časa povžiti. Mnogi Nemci so tudi pustili obleko in drugo osebno lastnino.

V Chateau Thierry so Nemci pustili na stotisoče nabojev za strojne puške, na tisoče zabojev ročnih granat, stotine strojnih pušk in mnogo lahkih topov.

Izstradane nemške čete so revoltirale in ropale živila.

London, 25. jul. — Trditev nemškega generalnega štaba, da se je umaknitev nemških čet ob Marni izvršila po določenem programu, je v velikem nasprotju z dokumentom, ki ga je izdal general Boehm, poveljnik sedme nemške armade še pred eni mmesecem sedanje bitke.

Sedma nemška armada je najbolj trpela vsled ameriškofrancoske protiofenzive zadnje dni. Tepena je bila na obeh bokih marnske fronte, zlatsi južno od Soissonsa in na črti ob Marni se je morala umakniti v največjem neredu.

Omenjena naredba generala Boehma se med drugim glasi, da se mora vojaštvo strogo držati določb glede na zbiranje in skladanje vplenjenega materijala, zlasti pa živil, zaseženih na okupiranem teritoriju. Dotične določbe se glase, da se morajo vsa vplenjena živila spraviti v gotova skladišča in vojaki dobe le odmerjen delež tega plena, dočim gre drugo v Nemčijo.

Tukaj pravi general Boehm, da so vojaške čete v prejšnjih slučajih ofenzive "brezobzirno kršile" to določbo in pojedle skoraj ves zaplenjen živež ne oziraje se na dnevne odmerke. Boehm pravi dobesedno:

"Čete ne smejo pod nobenim pogojem jemati živil na polju. Naši ljudje doma imajo tako malo sredstev za življenje, da si komaj odtrgajo za armado; nikdar ni mogoče zaseči toliko živil na sovražnem teritoriju, da bi bilo za vse dovolj. Nagla zaplemba živeža in varčevanje na fronti je velikega pomena za nadaljevanje uspešnih operacij.

Kakor poročajo iz raznih virov, so nemške čete opravljale pravo vandalsko delo na okupiranem teritoriju. Ni bilo dovolj, da so oropale sleherni kot osvojenih kmetij, temveč so napadle vlake, ki so vozili zaplenjena živila proti Nemčiji. Izstradani vojaki so pobili stražo na vlaku, izpraznili vse vagone in si potolažili glad brez ozira na to, da jim je grozila smrtna kazen.

Flotila potapljač potopila "Justicio."

London, 25. jul. — Nadaljne vesti o napadu na veliki Cunardov parnik "Justicio", ki je bil potopljen v soboto blizo irske obali, pokazuje, da je ladjo napadla flotila nemških submarink, katerih je bilo najmanj osem. Parnik je bil v boju s potapljačami od tretje ure popoldne v petek do druzega jutra in zadelo ga je devet torpedov. Razruševalci, ki so spremljali parnik, so bili v boju s sovražnimi submarinkami ves čas, ali čim so eno odpodili, so se pojavile druge.

"Justicia" je bila na potu v Ameriko, odkoder je pravkar pripeljala 10,000 vojakov in 15,000 ton blaga. Moštvo, ki je štelo 500 mož, se je med bojem rešilo in le deset mornarjev je izgubilo življenje.

Najmanjše izgube na morju v dveh letih.

London, 25. jul. — Admiraliteta poroča, da so sovražne submarinke in mine potopile meseca junija angleških zavezniških in neutralnih trgovskih ladij v skupni tonaži 275,629; to je manj kot je bilo v katerem mesecu od septembra l. 1916. Anglija sama je izgubila 161,162 ton ladij.

Operacije v Albaniji.

Pariz, 25. jul. — Uradno poročajo, da so francoske čete v Albaniji okupirale ves gorski okoliš, ki dominira pokrajino na desni strani reke Devol nad izlivom Holte v omenjeno reko. Na levi strani reke so Francozi okupirali vasi Izguba in Kokoševo ter odbile več sovražnih protinapadov. 21. in 22. julija je bilo vjetih 642 Avstrijcev. Francoske izgube so majhne.

Na macedonski fronti so Srbi napadli na zapadnem bregu Černe in prodrli v sovražne zakope, kjer so povzročili sovražniku velike izgube.

Dnevni seznam izgub.

Washington, 25. jul. — Današnji seznam vsebuje 188 imen. Izgube so: 32 mož ubitih v boju, šest jih je umrlo za ranami in trije vsled bolezni, trije so smrtno ponesrečili, 123 mož je težko ranjenih, eden je lahko in za 17 drugih se ne ve, kako so ranjeni, štiri pa pogrešajo.

Mornarska pehota ima 64 izgub: 20 mož ubitih v boju, trije so umrli za ranami, 38 je težko ranjenih in tri pogrešajo.

Včerajšnji seznam vsebuje 108 imen: 20 mož ubitih v boju, 14 jih je umrlo za ranami in 17 vsled bolezni, 7 jih je smrtno ponesrečilo, dva na eroplanu, 48 mož je težko ranjenih in dva pogrešajo.

Ameriške vesti.

AMERIŠKI RDEČI KRIŽ PREHRANJUJE GLADNE RUSE.

Washington, D. C. — Po poročilih, ki jih je prejel državni department ogrožata Rusijo lakota in finančni polom. Letošnja letina slabo kaže, v financah je pa kaos.

"Večernij Ogni" prinaša informacije od ruskega komisarijata za gospodarstvo, da bo letina zelo slaba. Obdelane je mnogo manj zemlje kot v letu 1916.

Prvo pomoč odpošlje "Ameriški rdeči križ" s posebno ladjo, na katero vkrcajo živež, obleko in zdravila.

Predsednik Wilson že mogoče koncem tega tedna predloži vsem svetu, na kakšen način hoče Amerika pomagati Rusiji.

Zdaj čakajo najbrže še na besedo iz Tokia, da je japonska vlada sprejela ameriške predloge za pomoč Rusiji.

INDIJANCI NA EVROPSKEM BOJIŠČU.

El Paso, Texas. — Indijanski stezosledci, ki jih omenjajo brzojavke, da so ob Marni, so Apači, rekrutirani v Belih gorah na rezervaciji vzhodne Arizone. Mnogi teh Indijancev so služili pod generalom Pershingom, ko je v letu 1916 vodil ekspedicijo proti Francisco Villi v Mehiki.

Kompanija Apačev se je zbrala v Fort Apacheju, Ariz. Indijanci, oblečeni v domačo nošo, so sedli na konje in jezdili 40 milj daleč v Hollbrooke Ariz., kjer so bili drugi dan preoblečeni v uniforme.

Kompanija indijanskih stezosledcev je pri zasledovanju banditov v Mehiki izvršila dobro delo. Ko je ameriška ekspedicija imela oditi v Francijo, so indijanski stezosledci izrekli željo, da gredo z njo. General Pershing je sprejel njih ponudbo.

KONFERENCA ŽIVILSKIH UPRAVITELJEV V LONDONU.

London. — Konferenco zavezniških živilskih upraviteljev je otvoril britski živilski upravitelj John Robert Clynes. Na konferenci je navzoč ameriški živilski upravitelj Herbert C. Hoover in živilski upravitelj iz Belgije, Francije, Italije in drugih dežel. Mr. Clynesa je spremil na konferenco Waldorf Astor, novi tajnik britske živilske uprave.

Mr. Hoover je dejal, da bi ne trebovali od treh do pet let, če hočemo pomnožiti produkcijo govedine, medtem ko lahko mesne zaloge pomnožimo s prašičorejo v devetih do dvanajstih mesecih.

Povedal je, da se živilske zaloge v Ameriki množe, poleg pa lahko napravijo Američani živežne rezerve, da se zavarujejo za slučaj če bi bila slaba letina v prihodnjem letu.

UČENJAK DAROVAL ŽIVLJENJE ZNANOSTI.

New Haven, Conn. — Dr. E. W. Sanford, ki je predaval na medicinski fakulteti, je umrl za zastrupljenjem krvi v Centervillu. Delal je znanstvene preiskave za vlado in pri tem je po nesreči zastrupil svojo kri.

Ko je pronašel, da se znamenja otrovanja razvijajo, kot jih je včasi opazoval na morskih prašičkih in golobih, je o stvari obvestil svoje stariše in se pripravil na smrt.

RUDARJI IN PRODUKCIJA PREMOGA.

Washington, D. C. — Zopet se je pokazalo, da rudarji producirajo veliko množino premoga, čeprav delajo le osem ur na dan in šest dni v tednu, ako dobe zadostno število voz k rudniku.

V tednu, ki je končal s trinajstim julijem, so producirali 13,243,000 ton premoga, ali 2,987,000 ton več kot v prejšnjem tednu.

Kurivna uprava je proračunila, da morajo rudarji povprečno producirati na teden 12,211,500 ton premoga, da zadostuje za vse potrebe. Rudarji so pa v omenjenem tednu producirali 1,031,000 ton več premoga, kot zahteva povprečna tedenska potreba.

Rudarji potrebujejo vsaki dan prazne vozove pri rudnikih. Če bo mogoče železniški upravi dostaviti prazne vozove k rudnikom, bo mogoče producirati toliko premoga, da bodo krite vse potrebe.

ČLOVEK NI NIKDAR PRESTAR ZA UČENJE.

San Francisco, Cal. — James L. Robinson, star osem in šestdeset let se je vpisal kot študent na oddelku za matematiko na kalifornijski univerzi. Robinson je dejal pri vstopu na univerzo, da človek ni nikdar prestar za učenje.

Robinson je bil poznan skozi več let kot zvedenec v matematiki, kljub temu se je vrnil v šolo, da spopolni svoje študije.

Kako majhni so ljudje v primeri z Robinsonom, ki si domišljajo, da so vso znanost zvedli, če so enkrat v svojemu življenju odprli kakšno znanstveno knjigo z namenom, da jo hitro odlože iz rok, ker mislijo, da so tako učeni, da se jim ni treba več učiti.

RAZPRAVA O ZVEZNI RUDNIŠKI KORPORACIJI.

Washington, D. C. — Senatni rudniški odsek je razpravljal o vprašanju, da se ustanovi pod kontrolo predsednika Wilsona rudniška korporacija, ki bo kupovala in prodajala rude in kovine.

Henderson, predsednik odseka, namerava izdelati tozadevno predlogo, da jo predloži kongresu.

DRŽAVA UTAH SE NOČE BAVITI Z VPRAŠANJEM SPLOŠNE PROHIBICIJE.

Salt Lake City, Utah. — Governer Baberger je naznanil, da ne pozove legislature k enodnevnemu zasedanju, da razpravlja o prohibicioniškem dodatku k zvezni ustavi. Governer pravi, da ni potreba sklicati legislaturne seje ob tem času.

LOS ANGELES SE RAZTEZA PREK 362 ŠTIRIJAŠKIH MILJ.

Los Angeles, Cal. — Nobeno mesto v Združenih državah se ne razprostira čez tako obširno ozemlje kot Los Angeles, dasiravno šteje le 600,000 prebivalcev. Mestni inženir Hansen je ravnokar naznanil, da mestno ozemlje meri 362,04 štirijaških milj.

Mesto je 44 milj dolgo in 29 milj široko; ima 493.5 milj tlakovanih ulic in 743,42 milj netlakovanih ulic.

NEZGODE NA ŽELEZNIŠKEM KRIŽIŠČU.

Hammond, Ind. — Na Wabash železnici je osobni vlak udaril v velik avtomobil in ga razbil na kose. Mrtva sta 24-letni August Johnson in 14-letna Ana Fredberg. 18-letna Rosa Fredberg je smrtno ranjena. Fredberg in njegova žena pa imata zlomljene noge. 55-letnega železniškega čuvaja Fred Geiserja so pokopali pod sabo avtomobilove podrtine in zadobil je težke poškodbe na glavi. Zdrave ude je odnesel edino Fredbergov sin, ki je pravočasno skočil z avtomobila.

Nezgoda se je dogodila na železniškem križišču v East Chicagu.

NAZNANILO.

Rojakom v Johnstownu, Pa. in bližnji okolici naznanjam, da sem se preselil za stalno v svoj lastni dom na štev 67 Iron Street, ravno nasproti postaje pennsylvanske železnice.

Toplo se priporočam vsem rojakom za vsa krojaška dela.

Tony Fortuna, krojač, 61 Iron Street, Johnstown, Pa.

KJE JE JOHN KAMBISH?

John Kambish, sedaj 33 let star, rojen pri Kolpi na Belokranjskem in je prišel v Ameriko kot otrok, je izginil iz Chicage 22. maja 1911. Od tedaj ni o njem ne duha ne sluha. Kdor ve kaj o njem, naj blagovoli poslati njegov naslov upravništvu "Prosvete."

POSEBNO BLAGO, TUDI TAKO KI SE MNOGOKRAT PRIKRIVA.

To je razno tako blago, ki se ne more dobiti povsod in ga potrebuje vsak človek, bodisi star ali mlad, zdrav ali bolan, reven ali premožen. Zelo zanimiv, podučljiv in obsežen seznamek in cenik pošljem brezplačno. Knjiga "Mali domači zdravnik", cena 25 centov; v zalogi imam tudi vsa v isti opisana zdravila.

MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall Sta., New York

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in ranocelnik v Pennylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in možke bolezni.

Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan.
Bell Telephone Cedar 2388.
843 E. Ohio Street,
N. S. PITTSBURGH, PA.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

S.N.P.J. 1904

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jožef Kuhelj, 9469 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODSEK.

Jože Ambrožič, box 351, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.
F. S. Taucher, 674 Ahsay Ave., Rocksprings, Wyo.

POROTNI ODSEK:

Anton Hrast, Box 140, Canonsburg, Pa.
Jože Radišek, box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pleteršek, box 436, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.
M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK PROSVETE:

Jože Zavertnik.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:
JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov
JOŽE AMBROŽIČ, box 351, Canonsburg, Pa.
Pritožbe prepirljive vsebine, ki sta jih rešili prva in druga inštanca, se pošiljajo na naslov:
ANTON HRAST, box 140, Canonsburg, Pa.
VSI DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. za "Prosveto" se pošiljajo na naslov:
UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglasi, se pošiljajo na naslov:
UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657—57 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništvom in upravništvom "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ki je tu naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah

Potne noge

niso samo neprijetno razočaranje, ampak so tudi zelo škodljive zdravju. Potenje dela namreč noge boleče, da človek težko hodi; poleg tega pa dela potenje nog tudi hud in zopern smrad. Čemu bi si torej ne pomagali v taj zadevi, ko imate zato lepo priliko in hitro odpomoč? Kupite si

Severa's Foot Powder

(Severov Prašek za noge). Umijte si noge vsako noč z gorko vodo, zjutraj si pa nadrgnite s tem praškom po nogah, podplatih, petah in med prsti. Denite nekaj tega praška tudi v čevelj in v nogavico. Ta prašek je najboljše sredstvo za noge, če se vam potijo, če vas bolijo, srbijo, če so otekle in utrujene. Ta prašek dela, da so noge, čevlji in nogavice suhe. Prodaja se v vseh lekarnah. Cena 25 centov.

W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

Prof. Dr. Mullin

ZDRAVNIK — SPECIALIST ZA SLOVENCE

411—4th Avenue
(NA SPROTI POŠTE)
Pittsburgh, Pa.

ELEKTRIČNA PREGLEDBA Z X ŽARKI.

Stari in izkušeni zdravnik, s 38 letno prakso. Zdravi uspešno in hitro vse bolezni, pluča, želodec, obisti, trganje, nervoznost, krvne bolezni, kakor tudi druge bolezni moških. Ozdravi vsako bolezen katero prevzame v svojo oskrbo. Uporablja najbolja evropska, ameriška in ostalih delov sveta zdravila. Nizke cene. Nasvet brezplačno. Točen pregled popolnoma jamčen. Pri meni se zdravi veliko število Slovencev. Uradne ure od 9. zjutraj do 8 zvečer, ob nedeljah samo od 10. do 2. popoldan.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK,
Herminie, Pa.

Potrebujemo izučene rudarje in delavce pri koks pečeh.

Premog je 6 do 7 in pol čevljev visok, dobra streha in tlak, prostor je suh, ni plina, rabijo se odprte svetilke. Delo je s strojem in pikom. Rudniki so vsi z uhodom in z električno razsvetljavo.

Osem urno delo, ampak prilika za nadčasno delo. Mi imamo vedno dovolj vozov in naši stalni in boljši rudarji zaslužijo od $5.00 do $10.00 dnevno.

Dobra 4—5—6 sobna stanovanja z vodo in električno razsvetljavo se dobe v najem po $1.50 od sobe mesečno. Tu so prodajalne s primernimi cenami in naši delavci kupujejo, kjer jim je drago.

Tu so šole in prijazno podnebje ter lepi kraj za naseljence. Mi potrebujemo delavce za delo v Bower, W. Va. in za Coalton, W. Va. pri premogu in koksu za železnico in tudi v Harding, W. Va. poleg Western Maryland, R. R. železnice.

Pridite takoj ali pa pišite za pojasnila na
WEST VIRGINIA COAL AND COKE COMPANY, ELKINS, W. VA.
(June 21,—28, July 5.—12.—19.—26. Aug. 2.—9.)

POTREBUJEMO 50 IZUČENIH RUDARJEV.
Tower Hill Connelsville Coke Co., Republic, Pa.

Premog je 8 čevljev visok, dobra streha in tlak. Rov z uhodom. Ni plina, električne svetilke se rabijo. Dela se strojem in pikom. Mi imamo stalno delo in naši boljši delavci zaslužijo po $6.00 do $10.00 na dan.

Dobra, 3 do 6sobna stanovanja se dobe v najem po $5.00 do $8.00. Šole, cerkve, zabavališča in prodajalne so tukaj.

Republic, Pa., je lepo, malo mesto poleg Monoghela R. R., ravno med Uniontownom in Brownsvillom, Pa. Poulična kara vozi vsake pol ure. Pridite takoj ali pa se zglasite za nadaljna pojasnila pri:
MR. F. A. COFFROTH, Superintendents, REPUBLIC, PA.

Telefon urada Court 8459. Telefon na domu Neville 1870 R.

FRANCIS A. BOGADEK,
slovensko-hrvaški advokat,
VRHOVNI ODVETNIK NAR. HRV. ZAJEDNICE,
soba 103 Bakewell Building,
vogal Diamond in Grant Sts.,
(nasproti Court Housa) PITTSBURGH, PA.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 25 letno prakso v zdravljenju tajnih moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je iznašel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse bolezni, ki prihajajo po vodnem odtoku ozdravim po ukrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam ponehuje moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam bom zopet povrnil.

Zoženje cevi, ki vodi iz mehurja ozdravim v kratkem času. Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 24 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer.—Ob nedeljah pa do dveh popoldne.

Po pošti ne delam. — Pridite osebno.— Ne pozabite imena in številke!
Zdravim samo moške osebe.

Kedar vam poteče naročnina na "Prosveto", jo obnovite pravočasno, da se vam ne ustavi list.

GOZDNA KRALJICA

Novela. — Spisal **Meročkov Prostoslav.**

(Dalje)

Nad menoj se je boščilo visoko, staro drevje, okoli so divje skale delale romantične votline, a vmes med košatimi bukvami, tankimi brezami in vitkimi jelkami vil se je bister potočič po skalnati strugi, delal vodopade, ter metal bele pene preko kraja; a skoz razvito vejevje padali so solnčni žarki, preminjavali zebljajočo vodico v tekoče srebro, zeleni mah v sijajne smaragde, in roso, koje je potočič nosil nanj, v bliščeče diamante. Nema tišina vladala je tu; le tu pa tam je milo žgolevaj kaki ptiček, a po nemirnih listih drevja si je igral Eol.

Prepustil sem dušo sladkim sanjam, iz katerih me vzdrami pasje lajanje in peket konjskih kopit. Ozrem se, a menim, da še vedno sanjam, menim, da vidim svoje domišljije podobo, krasno prikazen, pred sabo.

Po mehki trati je jahala na belem konjiču proti meni čarobna vila, sigurno gozdna kraljica. Zelena jezdna obleka krila je devo; majhen klobuček s sinjem zavojem, se ji je ponosno zibal na rumenih kodrih, ki so ji enaki solnčnim žarkom, obsipavali milotno obličje. Velikanski pes jo je spremljal, ki je jel, zagledavši mene, na ves glas lajati. Divje se je vzpel konjiček na zadnje noge, — krasni vili pade paličica na tla .

Brzo sem se pripognil, pobral lično igračico, ter ji jo podal na konja. "Hvala vam!" je dejala dostojanstveno ona, lahko sklonivši glavico, ter nasmehnila se; motrila me je z veliki modrimi očmi od vrha dotal, ter pristavila: "Zdite se mi tujec. Kam ste namenjeni?"

"V G. . ško graščino, ali gospodična, zašel sem."

"Na pravem potu ste. Tam za drevjem že lahko zagledate cerkev in graščino. Zdaj ne morete zaiti."

Predno sem zamogel odgovoriti je, vdarila jelihno nemarnega belca s palčico po hrbtu, ter prijazno pozdravivši me odjezdila. Pes je skočil za njo, in mahoma prijezdil je za njo bogato opravljeni sluga. A jaz — stal sem kot zamaknen, gledal, dokler se mi ni skrila med zelenim drevjem, gledal za njo, dokler se je čulo konjsko kopito, še dolgo potem, ko je bilo že vse tiho po gozdu. Menil sem, da še vedno pred menoj stoji ona, menil, da še vedno vidim obrazek gozdne kraljice, kojo je obsevalo zahajajoče solnce.

Vtopljen v ta dogodljaj, zabil sem čisto, da me stric pričakuje v gradu. Neznana krásotica, menil sem, je gotovo ena onih komtes G. .ške graščine. Mrak velel mi je končno pospešiti svoje korake. V polu ure dospem v graščino, kjer me je stric preprijazno sprejel.

II.

Cvetju maja, roži slična,
Krasno lepa, nežno tanka,
Bistro gledna, rajsko mična,
Usten svitlih, kot korale,
Polnih uma, slada, šale,
Mila, čista, rajska vsa!

Chamisson.

Teden je mineval za tednom. Bolje bi se ne bil mogel zabavati, nego sem se. Stricu niso dopuščala opravila, da bi se bil dosti bavil z menoj; a baronu sem se bil jako priljubil. Povsod me je vodil s seboj, kazal mi obširna svoja posestva, ter me vabil pogostokrat na obed. Njegova gospa je bila najljubeznivejša dama. Najbolje pa sem se zabaval s komtesama. Ž njima sem jezdaril na izprehode, smejal se in šalil, bil žogo, ter ju vozil po grajskem ribniku. — Nobena njih ni bila moja gozdna kraljica. — Bili sta mi res ljubeznivi sestrici, a da bi se bil zaljubil v katero, tega ne; čutil sem zanju v srcu prijateljstvo, a tega, kar je ljubezen, ne.

Starejša, imenom Berta, je bila interesantna brineta, duhovita in šegava; mlajša, Gizela, nežna plavolaska, ki mi je, kolikorkrat sem jo pogledal, spominjala na Cegnarjeve vrstice:

Tak je sladka, tak je mila
Kot bi rož'ce trgala,
Krasna kakor bi se bila
V rajski rosi kopala!

A vzlic temu čutil sem le prijaznost do njiju, kateri čut sta mi povračale z enakim čutom. Mogoče, da je to bil vzrok, da se mi v srcu ni razvil mogočnejši čut za katero, ker sem dan na dan občeval z njima. Lepi gospici imeli sta mnogo čestilcev, ki so jima vrlo dvorili; a to mi v prsih ni vzbujalo kakšnega ljubosumja.

Dokaj lepih prijateljic imeli sta novi moji sestri; često so ju pohajale, a neznane gozdne kraljise niti enkrat nisem videl med njimi. — Jaz za nobeno nisem čutil gorkejše. Dasiravno bi kmalu katerega druzega vkovale bile s svojo krasoto v ljubezenske spone, jaz nisem vpognil vratú boginji Živi. Podoba gozdne kraljice mi je bila še vedno v spominu; neznana krasotica očarala me je še vedno tako, da sem mislil le nanjo, vedno jo imel pred očmi, ne da bi jo mogel pozabiti. Videl pa je nisem več, tudi obupal sem, da se še kedaj z njo snidem.

Neka prirodna bojazljivost silila me je vedno, da komtesama nasproti nisem nikoli omenil onega dogodka, da nikdar nisem vprašal po neznani gospici. Bal sem se, da bi se mi bile posmehovale, zlasti Berta, ki me je mnogokrat dražila, da sem neobčutljiv. A sumiti je morala gotovo nekaj.

"Jaz stavim," je dejala pri neki priložnosti, "da je bratec zaljubljen!"

"Kaj pač mislite, gospica! Jaz, pa zaljubljen!" sem rekel, a kri mi je šinila pri teh besedah v glavo,

"In sicer v hčer onega profesorja," nadaljuje ona šegavo, "o kateri ste nama pravili, da govori latinski in grški, ki študira "kosmos", ter pisari v leposlovne liste."

"Oj komtesa, saj ne boste menili, da bi se kaj zaljubil v cepodlaka, ki po vrhu nosi še naočnike!"

Ali nemara v lahkoživo hčerko onega gostilničarja "Pri konjičku", kjer je bratec preživel toliko veselih uric, ter s tovariši popil dokaj vrčev piva!"

"Gospica, gotovo me boste razdražili!"

"No, potem je le kaka žlahtna gospodična, katero gospod Prostoslav ljubi a brez nade!"

"Jaz, pa v kakšno žlahtno gospodično!" odvrnem jaz, "preje bode sveta konec, nego to."

"Kdove, kaj se mu utegne primeriti!" rekla je šegava Berta, ter poredno pogleda svojo sestro, kot bi me s tem hotela podražiti.

Nekoliko nejevoljen vsled prepogostega draženja zapustim sobo. Bil sem povabljen na obed. Pred obedom sem hotel iti še na izprehod. Proti gozdu me vleče neka navidna moč. Nehote se napotim v jarek, kjer sem bil doživel oni dogodek.

Sedel sem na kamnu ob potoku, ki je bil poraščen z mahom, ter prepustil svojo dušo sanjam. Menil sem, da se mi zdajpazdaj prikaže gozdna kraljica. Videl sem jo v duhu med visokim drevjem, na čilem konjičku, v zelenem krilu, s plapolajočim pajčolanom.

A ni je bilo.

Jeli vse to bila nemara le sanjarija, domišljija moje duše? Skoro da sem že verjel v to. Dasi sem bil često prehodil vse bližnje vasi, vendar je nism srečal. Bil je zadnji dan mojega bivanja v G..., graščini. Prihodnje jutro sem se hotel posloviti, zapustiti prijazno zatočišče, ter se podati na tuje. Oj, kako se mi je krčilo srce, ko sem pomislil, da ne bodem nikoli več videl neznane gospodične, svojega ideala!

Toda čuj, kaj je to?

V daljavi se je začulo pasje lajanje, kakor onega dne, ko sem bil zašel v gozdu. Kot bi hotel človeku oteti življenje, planil sem kvišku ter tekel iz jarka. Ko sem pritekel na cesto, ki je držala iz gozda proti graščini, privozi elegantna kočija mimo mene, zavita v oblak prahu, da nisem mogel razločiti, kdo se vozi v nji; a srce mi je pravilo, da je to ona.

Kolikor mi je bilo mogoče, tekel sem za kočijo. A predaleč je že bila, doteči je nisem mogel, in tam, kjer se zavije cesta, izginila mi je izpred oči. Prevaril sem se bil zopet in smejal sem se sam sebi, da me je moglo pasje lajanje toliko vznemiriti.

Prišel sem na graščinsko dvorišče. Kaj zagledam? Kočijo, katero sem bil srečal na poti in znanega psa. Tudi on me je moral spoznati ,kajti pozdravil me je z veselim lajanjem ter prijazno migal z repom. Pogladil sem ga po glavi. Radosten bi bil skoro objel lepo žival in jo poljubil.

Kot blazen hitim po stopnicah; skoro bi bil podrl srečajočega slugo.

"So li gostje došli?" vprašam ves zasopel.

"Dve dami," odgovori mi skrivnostno.

Takoj sem hotel v sobo, kjer so sprejemali pohode, a stari Ivan me vstavi.

"Kaj bi radi?" vprašam nestrpljivo.

"Mladi gospod, oglejte se malo, kakšni ste," je dejal, kazaje na zrcalo ,ki je viselo v prednji sobi. Za Boga! Znoj mi je kapal po licih, obleka vsa prašna, lasje razkodrani. S pomočjo spretnega sluge uredil sem si opravo; pri tem sem se bil nekoliko pomiril, a burno mi je bilo srce.

Tresoč se razburjenosti, stopim v sobo. Nikoli ne pozabim tega trenotka! Starikava dvorana z rožnastimi tapetami, s svojim rokoko-pohištvom, gotska okna, skozi katera je sijalo gorko solnce, rodbinske podobe na steni, tam v kotu mizica s cvetlicami, vse to vidim še pred seboj, kot bi se bilo godilo danes.

Na pozlačenem blazinjaku sedela je domača gospa; nji na strani starikava dama v temnem, svilenem krilu; strugotinasti, sivi lasje gledali so ji izpod čepice, ki je bila umetno obrobljena s čipkami. Podolgovati obraz, malo zakrivljeni nos, je pač nista krasila. A imela je majhna usta, lepe oči, kar sem bil opazil v naglici.

A kaj me je brigala starikava dama? Tam blizu okna med domačima komtesama stala je moja oboževana neznanka. Da, ona je bila, spoznal sem jo takoj, akoravno je bila od mene obrnjena; živahno se je pomenkovala z domačima gospicama; a ko sem jaz vstopil, obmolknile so vse tri.

Pri mojem pozdravu se je obrnila. Najina pogleda sta se srečala, in menil sem opaziti, kako je lahno zarudela, kako je prijetno osupnila, mene tukaj najti. Še lepša se mi je dozdevala sedaj, nego tedaj, ko sem jo bil videl prvikrat. Mesto dolge jezdne obleke je nosila belo pomladansko obleko, katera je bila podobno srebrnemu oblačku ki je obdajala vitko telo. Jezdečo v gozdu imel sem jo za kraljico; ponosna, lahkoživa in romantična je bila tedaj; a zdaj v sobi zdela se mi je nežnejša, bolj ženska in ljubeznivejša, polna krasote in miline.

Strmeč v njo sem pozabil na vse okoli sebi. Zdaj vstane domača gospa z blazinjaka ter me predstavi gostoma.

"Gospa baronesa Turopoljska, — gospica Pavlina Gorska, — gospod Prostoslav P., stričnik našega oskrbnika, a nam dragi prijatelj."

Mehanično sem se globoko poklonil starikavi dami, ki mi je s suho dvorljivostjo vrnila poklon; a tem prijaznejša je bila nje mlajša spremljevalka, ki mi je pokimala s čarobnim smehljajem.

"Midva sva se že videla," je dejala ljubezniво. "O, že stara znanca sva!"

"Kako, ali sem prav slišala?" vpraša osupneno gospa Turopoljska; "o tem nisem vedela ne trohice!" — "Oprostite, chere tante! nikdar nisem mislila, da bi vas zanimal mali dogodek, tem manj pa, ker nisem vedela, da nam je gospod Prostoslav ljubezniv prijatelj!"

(Dalje)

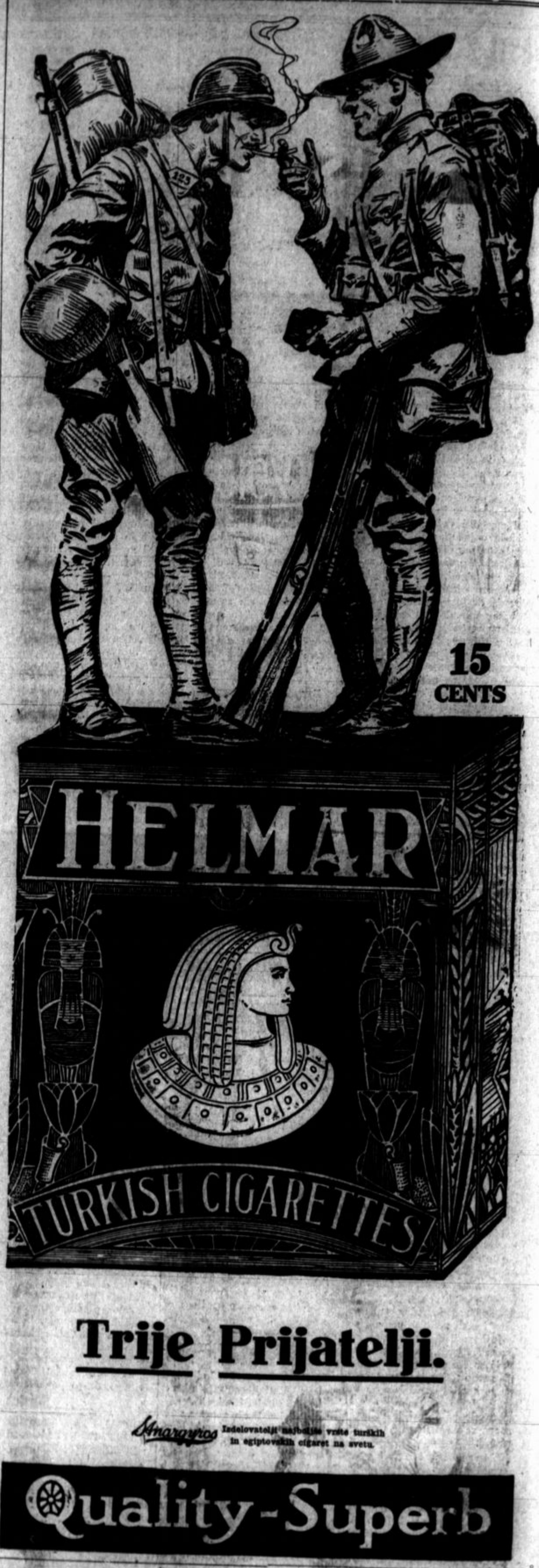

Trije Prijatelji.

Amaryros Izdelovatelji najboljše vrste turških in egiptovskih cigaret na svetu.

Quality-Superb

NEZGODA NA ŽELEZNIŠKEM KRIŽIŠČU.

Punxutawney, Pa. — Na Buffalo, Rochester & Pittsburgh železnici je tovorni vlak na železniškem križišču udaril ob avtomobil in ga razbil na kose. Posledica te kolizije je, da so H. Sprague, Elmer Davis in William Craft mrtvi, težko ranjena sta pa Claude Braucker in C. J. Race.

V vojnovarčevalnih znamkah je denar najboljše naložen.